

Förordning om förlängning av programmet för europeisk statistik

2016/17:FPM7

Finansdepartementet

2016-10-11

Dokumentbeteckning

KOM (2016) 557

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 99/2013 om programmet för europeisk statistik 2013-2017 genom en förlängning av programmet för perioden 2018-2020

Sammanfattning

Förslaget innebär att programmet för europeisk statistik 2013–2017 förlängs med perioden 2018–2020. Det innebär att nuvarande program kompletteras med vägledning på prioriterade politikområden, exempelvis ekonomisk statistik, statistik över klimatförändringar och energistatistik.

Regeringen stöder förslaget men anser att delar av de utökade ekonomiska ramarna bör avsättas för att fullfölja effektiviseringsarbetet av det europeiska statistiksystemet så att effekterna kan realiseras, exempelvis minskad uppgiftslämnararbörda.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 223/2009 ska programmet för europeisk statistik vara ramen för utveckling, framställning och spridning av europeisk statistik samt ange huvudområdena och målen för de åtgärder som planeras under en period som motsvarar den fleråriga budgetramen.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 99/2013 omfattar bara perioden 2013–2017, medan den nuvarande fleråriga budgetramen sträcker

sig fram till 2020. Förordningen bör därför ändras så att programmet för europeisk statistik förlängs till 2020.

2016/17:FPM7

Kommissionen presenterade sitt förslag den 9 september 2016.

1.2 Förslagets innehåll

Programperioden

Programmet för europeisk statistik ska förlängas till att omfatta perioden 2018–2020.

Finansieringsramen

Unionens finansieringsram för genomförandet av programmet för perioden 2018–2020 ska vara 218,1 miljoner euro, som täcks av programperioden 2014–2020.

Skyddet av unionens ekonomiska intressen

En ny artikel införs med rubriken ”Skyddet av unionens ekonomiska intressen”. Det innebär att kommissionen ska vidta lämpliga åtgärder för att se till att unionens ekonomiska intressen skyddas. Vidare ska kommissionen och revisionsrätten eller deras företrädare ha befogenhet att utföra revision. Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) får utföra kontroller på plats och inspektioner hos ekonomiska aktörer som direkt eller indirekt berörs.

Utvärdering

Kommissionen ska, efter samråd med kommittén för det europeiska statistiksystemet och Europeiska rådgivande kommittén för statistik, senast den 31 december 2021 lägga fram en slutlig utvärderingsrapport om genomförandet av programmet för Europaparlamentet och rådet.

Bilagan

Bilagan till förordningen ändras, vilket innebär att vissa mål i programmet kompletteras och anpassas för att bättre återspegla unionens politik och fortlöpande prioritering. Exempelvis bör, enligt programmet, åtgärder, vidtas för att ta itu med de mest akuta bristerna i den ekonomiska statistiken, öka aktualiteten och stödja de politiska prioriteringarna och samordningen av den ekonomiska politiken via den europeiska planeringsterminen. Experimentella räkenskaper för ekosystem och statistik över klimatförändringar bör vidareutvecklas, särskilt för att stödja genomförandet av 2015 års Parisavtal och 2020-agendan för hållbar utveckling. Den europeiska energiunionen och 2030-ramen för klimat och energi kommer att kräva ny statistik om energiförbrukning, energieffektivitet, förnybar energi, energiberoende och försörjningstrygghet.

Gällande svenska regler är lagen (2001:99) om den officiella statistiken och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken. Förslaget väntas inte innebära någon förändring i det svenska regelverket.

1.4 Budgetära konsekvenser/Konsekvensanalys

Förslaget kan innebära kostnadsökningar för berörda statistikansvariga myndigheter. Eventuella kostnadsökningar ska finansieras genom omprioriteringar.

Det totala beloppet som kommer att belasta EU-budgeten med anledning av förlängningen av programmet (2018–2020) är, enligt kommissionen, 218,1 miljoner euro. Det ska jämföras med totalbeloppet 299,4 miljoner euro för innevarande program (2013–2017). Eventuella ökade utgifter på EU-budgeten till följd av förslaget ska finansieras genom omprioriteringar inom ram för beslutad budget och utgiftstaken ska respekteras.

Enligt förordning (EG) nr 223/2009 ska det fastställas ett flerårigt program för europeisk statistik. Därför undersökte inte kommissionen i sin konsekvensanalys (KOM (2016) 557) om programmet skulle förlängas, utan hur detta skulle ske på bästa sätt. Följande alternativ övervägdes:

- Alternativ 1: Samma program för europeisk statistik (2013–2017), som förlängs för perioden 2018–2020 (grundscenariot)
- Alternativ 2: Förlängning av det befintliga programmet för europeisk statistik med anpassningar
- Alternativ 2a: Ändring av befintliga programmet för europeisk statistik och en minskad årsbudget
- Alternativ 2b: Ändrat program med förbättrade statistiskprodukter för att anpassa statistikproduktionen till kommissionens tio politiska prioriteringar, balanserat genom omfattande omprioriteringar (samma årsbudget som för det befintliga programmet för europeisk statistik)
- Alternativ 2c: Ändrat program med nya statistiska produkter för att anpassa statistikproduktionen till kommissionens tio politiska prioriteringar, kompletterat med omfattande initiativ för att minska uppgiftslämnarnas börda och de nationella statistikbyråernas kostnader samt en ökad årsbudget
- Alternativ 3: Två separata program

Enligt kommissionen framstod alternativ 2c som det bästa alternativet. Det skulle få de mest positiva konsekvenserna när det gäller aktualitet, med nya åtgärder inriktade på förbättrad aktualitet i fråga om statistik över ojämlikhet, fattigdom, och materiell fattigdom samt för energi- och miljöstatistiken.

Enligt kommissionen kommer detta alternativ att hjälpa dataproducenterna att uppfylla de nya kraven genom att budgeten för programmet för europeisk statistik ökar, i enlighet med de viktigaste berörda parternas önskemål. En

betydande del av de extra budgetanslagen kommer att betalas ut via medlemsstaterna genom bidrag, vilket kommer att göra det möjligt för dem att ytterligare modernisera sina produktionssystem och utnyttja nya uppgiftskällor.

Enligt kommissionen förväntas alternativ 2c leda till att den totala svarsbördan minskar för företag och privatpersoner, även om de största effekterna först kommer att visa sig på medellång sikt, eftersom de nya uppgiftskällorna kommer att börja användas successivt beroende på de lokala förhållandena i medlemsstaterna.

Om det rekommenderade alternativet genomförs skulle detta, enligt kommissionen, innebära en ökning av driftsbudgeten för programmet för europeisk statistik under perioden 2018–2020. Enligt kommissionen skulle endast en ytterligare investering garantera en utveckling av nya statistikprodukter och mer aktuella uppgifter, enligt användarnas önskemål, utan att man tar bort annan statistik av stor betydelse. Ytterligare investeringar i den statistiska infrastrukturen (både i medlemsstaterna och hos Eurostat) kommer dessutom att krävas för att underlätta användningen av nya uppgiftskällor för att framställa statistik som är anpassad till användarnas behov, vilket kommer att minska de administrativa kostnaderna och svarsbördan.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen stöder förslaget om att programmet för europeisk statistik förlängs med perioden 2018–2020, inklusive hur förslaget ska genomföras. Enligt regeringen ger kommissionens valda alternativ till hur förslaget ska genomföras bäst förutsättningar för att fullfölja det pågående effektivitets- och moderniseringsarbetet av det europeiska statistiksystemet. Regeringen anser därför att delar av de ökade ekonomiska ramarna bör avsättas för att fullfölja detta arbete så att effekterna kan realiseras, exempelvis minskad uppgiftslämnarbörda.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaternas ståndpunkter är ännu inte kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Europaparlamentets ståndpunkt är ännu inte känd.

Förslaget har remitterats till Brottsförebyggande rådet (BRÅ), Energimyndigheten och Statistiska centralbyrån (SCB). BRÅ har ingenting att invända mot förslaget. Energimyndigheten tillstyrker förslaget. SCB stödjer förslaget, inklusive de utökade ekonomiska ramarna. SCB noterar att de finansiella ramarna för det förlängda europeiska statistikprogrammet 2018–2020 har utökats betydligt jämfört med programåren 2013–2017. Dock finns det inga skrivelser i förslaget angående allokering av dessa medel, utöver en generell hänvisning till att en betydande del kommer att kanaliseras till medlemsstater vid de s.k. grants. SCB anser det viktigt att de utökade ramarna i första hand används för att säkra effekterna i det pågående programmet för 2013–2017, exempelvis är det viktigt att effekterna avseende minskad uppgiftslämnarbörda realiseras. Därefter kan de tillkommande resurserna användas för att utöka produktionen i befintliga statistikområden eller för framtagande av ny statistik. Enligt SCB ska anpassning av produktionen till användarnas nya behov inte hämma implementering av de moderniseringsprojekt som redan är i gång, eller försämra möjligheterna till full hemtagning av effektiviseringsvinster från genomförda utvecklingsprojekt. Enligt SCB visar den rapport som utvärderade implementeringen av programmet för 2013–2017 efter halva programperioden, att produktionen inom vissa statistikområden inte kunnat utföras i planerad takt, att resurser saknas för utförande av utvecklingsprojekt samt att implementering av genomförda projektresultat haltar pga. resursbrist.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Rättslig grund är artikel 338.1 i fördraget om Europeiska unionens funktions-sätt. Beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Enligt kommissionen är subsidiaritetsprincipen tillämplig i den mån förslaget inte avser ett område där Europeiska unionen har exklusiv befogenhet. Befogenhetsfördelningen mellan EU och medlemsstaterna motiveras av behovet av att säkerställa jämförbar statistik av hög kvalitet som underlag för EU:s politik och av den gränsöverskridande karaktär som många aspekter av statistiken generellt har och den europeiska statistiken i synnerhet. Det är därför bara genom ett samordnat tillvägagångssätt för utveckling, framställning och spridning av europeisk statistik – i enlighet med programmet för europeisk statistik – som man kan säkerställa den samstämmighet och jämförbarhet som krävs när det gäller den statistik som är av betydelse för EU:s verksamhet.

Målet för den föreslagna åtgärden, nämligen att utveckla, framställa och sprida europeisk statistik inom ramen för ett förlängt program för europeisk statistik 2018–2020, kan inte i tillräcklig utsträckning uppnås av medlemsstaterna, utan kan därför bättre uppnås på EU-nivå genom en EU-rättsakt som säkerställer den jämförbarhet av statistiska uppgifter som krävs på europeisk nivå inom alla statistikområden som omfattas av denna akt. Själva uppgiftsinsamlingen kan dock utföras av medlemsstaterna.

Förslaget är, enligt kommissionen, förenligt med proportionalitetsprincipen av följande skäl:

I enlighet med proportionalitetsprincipen går den föreslagna förordningen inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målet med förordningen. De särskilda målen för den föreslagna förlängningen av programmet är desamma som i det nuvarande programmet (2013–2017). Dessa mål beskrivs och planeras mer i detalj i kommissionens årliga statistiska arbetsprogram, som utarbetas i nära samarbete med medlemsstaterna och antas med beaktande av yttrandet från kommittén för det europeiska statistiksystemet (ESS-kommittén). De nya statistikkraV som får konsekvenser för medlemsstaterna kommer att utarbetas med medlemsstaternas direkta medverkan på ett tidigt stadium.

Enligt regeringen är förslaget förenligt med subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslaget kommer att behandlas i rådets arbetsgrupp för statistik. Beslut kan förväntas under 2017.

4.2 Fackuttryck/termer

- Förordning (EG) nr 223/2009 – Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 223/2009 av den 11 mars 2009 om europeisk statistik och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG, Euratom) nr 1101/2008 om utlämnande av insynsskyddade statistiska uppgifter till Europeiska gemenskapernas statistikkontor, rådets förordning (EG) nr 322/97 om gemenskapsstatistik och rådets beslut 89/382/EEG, Euratom om inrättande av en kommitté för Europeiska gemenskapernas statistiska program
- Förordning (EU) nr 99/2013 – Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 99/2013 av den 15 januari 2013 om programmet för europeisk statistik 2013–2017
- Rådets beslut nr 234/2008/EG – Europaparlamentets och rådets beslut nr 234/2008/EG av den 11 mars 2008 om inrättande av

